

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0313

Rändekriis ja humanitaarolukord Venezuelas ja selle piiridel

Euroopa Parlamendi 5. juuli 2018. aasta resolutsioon rändekriisi ja humanitaarolukorra kohta Venezuelas ning selle maismaapiiridel Colombia ja Brasiiliaga (2018/2770(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venezuela kohta, eriti 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas¹, 18. detsembri 2014. aasta resolutsiooni demokraatliku opositsiooni tagakiusamise kohta Venezuelas², 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas³, 8. juuni 2016. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas⁴, 27. aprilli 2017. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas⁵, 8. veebruari 2018. aasta resolutsiooni olukorra kohta Venezuelas⁶ ning 3. mai 2018. aasta resolutsiooni valimiste kohta Venezuelas⁷,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokuröri Fatou Bensouda 8. veebruari 2018. aasta avaldust,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 31. märtsi 2017. aasta avaldust Venezuela kohta,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo 22. juuni 2018. aasta aruannet inimõiguste rikkumiste kohta Venezuela Bolívari Vabariigis,

¹ ELT C 285, 29.8.2017, lk 145.

² ELT C 294, 12.8.2016, lk 21.

³ ELT C 316, 30.8.2016, lk 190.

⁴ ELT C 86, 6.3.2018, lk 101.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0200.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0041.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0199.

- võttes arvesse 28. aprilli 2017. aasta ühisavaldust, mille tegid ÜRO eriraportöör kohtuväliste, kiirkorras toimuvate ja omavoliliste hukkamiste küsimustes, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabaduse õigusega tegelev ÜRO eriraportöör, inimõiguste kaitsjate olukorraga tegelev ÜRO eriraportöör ning meelevaldse kinnipidamise küsimustega tegelev ÜRO töörühm,
 - võttes arvesse G7 riikide juhtide 23. mai 2018. aasta avaldust,
 - võttes arvesse Lima rühma 23. jaanuari 2018. aasta, 14. veebruari 2018. aasta, 21. mai 2018. aasta, 2. juuni 2018. aasta ja 15. juuni 2018. aasta deklaratsioone,
 - võttes arvesse Ameerika Riikide Organisatsiooni (ARO) 20. aprilli 2018. aasta deklaratsiooni humanitaarolukorra halvenemise kohta Venezuelas,
 - võttes arvesse ARO peasekretariaadi ja sõltumatute rahvusvaheliste ekspertide rühma 29. mai 2018. aasta aruannet inimsusvastaste kuritegude võimaliku toimepanemise kohta Venezuelas,
 - võttes arvesse Ameerika Inimõiguste Komisjoni 12. veebruaril 2018. aastal avaldatud aruannet demokraatlike institutsioonide, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste kohta Venezuelas ning selle komisjoni 14. märtsi 2018. aasta resolutsiooni,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 26. jaanuari 2018. aasta, 19. aprilli 2018. aasta ja 22. mai 2018. aasta deklaratsioone viimaste sündmuste kohta Venezuelas,
 - võttes arvesse nõukogu 13. novembri 2017. aasta, 22. jaanuari 2018. aasta, 28. mai 2018. aasta ning 25. juuni 2018. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse humanitaarabi ja kriisiohjamise voliniku Christos Stylianidese avaldust 2018. aasta märtsis toimunud ametliku visiidi kohta Colombiasse,
 - võttes arvesse oma demokraatia toetamise ja valimiste koordineerimise rühma 23. aprilli 2018. aasta avaldust,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi olukord Venezuelas halveneb jätkuvalt; arvestades, et Venezuelat on tabanud enneolematu poliitiline, sotsiaal-, majandus- ja humanitaarkriis, mida iseloomustavad ebakindlus, vägivald, inimõiguste rikkumised, õigusriigi olukorra halvenemine, puudulik arstiabi ja puudulikud sotsiaalteenused, sissetuleku kaotamine ja süvenev vaesus ning mille tagajärjel suureneb järjest enam surmajuhtumite ning pagulaste ja rändajate arv;
- B. arvestades, et Venezuelas kannatab kvaliteetsete tervishoiuteenuste piiratud kättesaadavuse ning ravimite, toidu ja vee nappuse tõttu alatoitumise all üha enam inimesi, eriti sellistes haavatavates rühmades nagu naised, lapsed ja haiged; arvestades, et 87 % Venezuela elanikkonnast on vaesuses, kusjuures äärmise vaesuse tase on 61,2 %; arvestades, et emade suremus on suurenenud 60 % ning väikelaste suremus 30 %; arvestades, et 2017. aastal sagenesid malaariajuhtumid eelmise aastaga võrreldes 69 %, mis on suurim kasv maailmas, ning arvestades, et muud haigused, nt tuberkuloos ja leetrid, on muutumas epideemiaks;

- C. arvestades, et rahvusvahelise üldsuse valmisolekust hoolimata eitab Venezuela valitsus kahjuks endiselt probleemi ning keeldub rahvusvahelist humanitaarabi avalikult vastu võtmast ja selle jaotamisele kaasa aitamast;
- D. arvestades, et majanduse olukord on oluliselt halvenenud; arvestades, et Rahvusvahelise Valuutafondi prognoosi kohaselt ulatub hüperinflatsioon Venezuelas 2018. aastal 13 000%-ni, võrreldes hinnanguliselt 2 400%-ga aastal 2017 ning sellest tulenevalt on hinnatõus keskmiselt pea 1,5 % tunnis;
- E. arvestades, et 22. juunil 2018 avaldatud ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo aruandes juhiti tähelepanu sellele, et Venezuela ametivõimud ei võta vastutusele isikuid, kes on pannud toime selliseid raskeid inimõiguste rikkumisi nagu tapmine, ülemäärase jõu kasutamine meelevaldajate vastu, meelevaldne kinnipidamine, väärkohtlemine ja piinamine; arvestades, et ka meelevaldajate kohtuvälistes tapmistes kahtlustatavate julgeolekuametnike karistamatus näib olevat laialt levinud;
- F. arvestades, et vastavalt ARO määratud sõltumatute rahvusvaheliste ekspertide töörühma 29. mai 2018. aasta aruandele on Venezuelas vähemalt alates 2014. aasta veebruarist toime pandud seitse inimsusevastast kuritegu ning valitsus ise vastutab piirkonna praeguse humanitaarkriisi eest; arvestades, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör teatas eeluurimise algatamisest alates 2017. aasta aprillist Venezuelas toime pandud väidetavate kuritegude kohta;
- G. arvestades, et 20. mail 2018 toimunud valimised ei vastanud usaldusväärse valimisprotsessi rahvusvaheliste miinimumstandarditele ega olnud kooskõlas poliitilise pluralismi, demokraatia, läbipaistvuse ja õigusriigi põhimõtetega; arvestades, et see takistab veelgi enam poliitilise kriisi lahendamise püüdlusi; arvestades, et nii EL kui ka teised demokraatlikud organid ei tunnusta ei valimisi ega ebaseadusliku valimisprotsessi tulemusel ametisse nimetatud ametivõime;
- H. arvestades, et Venezuela praegune mitmemõõtmeline kriis on põhjustanud suurima sundrände piirkonnas; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni andmetel on Venezuelast lahkunud inimeste arv järsult kasvanud – 2005. aastal oli see 437 000, kuid 2017. aastal üle 1,6 miljoni; arvestades, et aastatel 2015–2017 lahkus Venezuelast ligikaudu 945 000 inimest; arvestades, et 2018. aastal ületas alates 2014. aastast riigist lahkunud inimeste arv 2 miljoni piiri; arvestades, et alates 2014. aastast on kogu maailmas varjupaika taotlevate Venezuela kodanike arv kasvanud 2 000% – 2018. aasta juuni keskpaigas oli varjupaiga taotlejaid üle 280 000;
- I. arvestades, et 520 000 Venezuela kodanikku selles piirkonnas on kasutatud alternatiivseid seaduslikke viibimisviise; arvestades, et kogu maailmas on pagulasseisundit taotlenud üle 280 000 Venezuela kodaniku; arvestades, et ELis rahvusvahelist kaitset taotlenud Venezuela kodanike arv suurenes aastatel 2014–2017 rohkem kui 3 500%; arvestades, et hinnanguliselt üle 60 % Venezuela kodanikest on ebaseaduslikus olukorras;
- J. arvestades, et ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo andmetel asub suurim osa põgenikke Colombias, kus elab üle 820 000 Venezuela kodaniku; arvestades, et Venezuela piiri lähedal asuvasse Cúcuta ja Boa Vista linnadesse saabub suurel hulgal inimesi, kes on sageli alatoitunud ja kelle tervislik seisund on väga halb;

arvestades, et Peruu, Tšiili, Argentina, Panama, Brasiilia, Ecuador, Mehhiko, Dominikaani Vabariik, Costa Rica, Uruguay, Boliivia ja Paraguay peavad samuti tulema toime arvukate pagulaste ja rändajatega; arvestades, et üha olulisemaks muutuvad mereteed, eriti sellistele Kariibi mere saartele nagu Aruba, Curaçao, Bonaire, Trinidad ja Tobago ning Guyana; arvestades, et olukord mõjutab järjest enam ka Euroopa riike, eelkõige Hispaaniat, Portugali ja Itaaliat; arvestades, et põgenikke vastuvõtavad riigid on sattunud järjest suurema surve alla, osutades abi üha uutele tulijatele;

- K. arvestades, et Colombia riiklikud ja kohalikud ametiasutused teevad kiiduväärset tööd, et tagada Venezuelast põgenejatele nende staatusest olenemata põhilised inimõigused, nagu õigus algharidusele ja esmatasandi tervishoiuteenustele; arvestades, et Colombia kohalikud kogukonnad, usuorganisatsioonid ja tavakodanikud võtavad Venezuela rändajaid sõbralikult vastu, näidates üles suurt vastupidavust ja solidaarsust;
- L. arvestades, et komisjon teatas 7. juunil 2018, et on eraldanud 35,1 miljonit eurot häda- ja arenguabi andmiseks, et toetada Venezuela elanikke ning kriisist mõjutatud naaberriike; arvestades, et see rahaline panus lisandub 37 miljonile eurole, mille EL on juba eraldanud Venezuela humanitaarabi- ja koostööprojektidele; arvestades, et ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet on esitanud täiendava üleskutse 46,1 miljoni USA dollari ulatuses, kuid 13. juuni 2018. aasta seisuga on selle rahastamise puudujääk 56 %;
- M. arvestades, et igal kuul siseneb Brasiilia Roraima osariiki üle 12 000 Venezuela kodaniku, kellest umbes 2 700 jääb elama Boa Vista linna; arvestades, et Venezuela kodanikud moodustavad selle linna elanikest juba üle 7 % ja praeguse tempo jätkudes on neid seal aasta lõpuks üle 60 000; arvestades, et selline demograafiline sissevool seab linna avalikud teenused tohutu surve alla, eelkõige tervishoiu ja hariduse valdkonnas; arvestades, et Roraima on Brasiilia üks vaeseimatest osariikidest, kus on väga piiratud tööturg ja nõrk majandus, mis on veel üks takistus pagulaste ja rändajate integreerimisel;
- N. arvestades, et Euroopa Parlament saatis Venezuela piirile Colombia ja Brasiiliaga 25.–30. juunil 2018. aastal ajutise delegatsiooni, et hinnata kriisi mõju kohapeal;
1. on šokeeritud ja sügavalt mures Venezuela kohutava humanitaarolukorra pärast, mis on põhjustanud palju surmajuhtumeid ning pagulaste ja rändajate enneolematu sissevoolu naaberriikidesse ja mujale; väljendab solidaarsust kõikide Venezuela kodanikega, kes on sunnitud oma riigist põgenema, kuna seal puuduvad sellised elementaarsed elamistingimused nagu toit, joogivesi, tervishoiuteenused ja ravimid;
 2. nõuab tungivalt, et Venezuela ametivõimud tunnistaksid praegust humanitaarkriisi, hoiaksid ära selle süvenemise ning soodustaksid poliitilisi ja majanduslikke lahendusi, et tagada kõigi tsiviilisikute ohutus ning riigi ja piirkonna stabiilsus;
 3. nõuab, et Venezuela ametivõimud võimaldaksid kiiremas korras humanitaarabi takistusteta saabumise riiki, et hoida ära humanitaar- ja rahvatervise kriisi süvenemine ning eelkõige selliste haiguste taaspuhkemine, nagu leetrid, malaaria, difteeria ja suu- ja sõrataud, ning tagaksid takistusteta juurdepääsu rahvusvahelistele organisatsioonidele, kes soovivad toetada kõiki mõjutatud ühiskonnarühmi; nõuab, et kiiresti rakendataks lühiajalisi meetmeid kõige haavatavamate elanikerühmade,

sealhulgas naiste, laste ja haigete alatoitumuse probleemi lahendamiseks; on äärmiselt mures piiri ületavate saatjata laste suure arvu pärast;

4. avaldab tunnustust Colombia valitsusele tema kiire reageerimise ja kõigi riiki saabuvate Venezuela kodanike toetamise eest; avaldab tunnustust ka Brasiiliale ja piirkonna teistele riikidele, eelkõige Peruule, piirkondlikele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, avaliku ja erasektori ühendustele, katoliku kirikule ning kogu piirkonna tavakodanikele Venezuela pagulaste ja rändajate aktiivse abistamise ja nendega solidaarsuse ilmutamise eest; kutsub ELi liikmesriike üles pakkuma Venezuela pagulastele või rändajatele oma territooriumil viivitamata kaitsvaid meetmeid, näiteks humanitaarviisid, spetsiaalset viibimiskorda või muid piirkondlikke ränderaamistikke koos asjakohaste kaitsetagatistega; kutsub Venezuela ametiasutusi üles hõlbustama ja kiirendama oma kodanikele dokumentide väljastamist ja nende uuendamist, olgu siis Venezuelas või välismaal;
5. kutsub rahvusvahelist üldsust, sealhulgas ELi üles vastama kriisile kooskõlastatult, põhjalikult ja kogu piirkonda hõlmavalt ning suurendama abisaavatele riikidele antavat rahalist ja materiaalselt toetust, täites sellega oma kohustusi; peab väga kiiduväärseks ELi seni eraldatud humanitaarabi ja nõuab kiiremas korras lisahumanitaarabi andmist hädaabifondide kaudu, et rahuldada naaberriikides Venezuela kriisi tõttu kannatavate inimeste kiiresti kasvavaid vajadusi;
6. kordab, et praegune humanitaarkriis tuleneb poliitilisest kriisist; nõuab tungivalt, et Venezuela ametivõimud lõpetaksid viivitamata kõik inimõiguste rikkumised, sealhulgas tsiviiliskute vastu suunatud rikkumised, ning järgiksid täiel määral kõiki inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas väljendusvabadust, ajakirjandusvabadust ja kogunemisvabadust; nõuab tungivalt, et Venezuela ametivõimud austaksid kõiki demokraatlikult valitud institutsioone ja eelkõige rahvuskogu, vabastaksid kõik poliitvangid ning toetaksid demokraatia põhimõtteid, õigusriiki ja inimõigusi; palub, et Euroopa välis teenistus teeks kõik võimaliku, et hõlbustada rahvusvahelist vahendustegevust tingimuste loomisel praeguse humanitaar- ja poliitilise kriisi kestlikuks lahendamiseks;
7. nõuab uute presidendivalimiste korraldamist, järgides rahvusvaheliselt tunnustatud demokraatlikke norme ja Venezuela põhiseaduslikku korda läbipaistvas, võrdses ja õiglasel rahvusvahelisel järelevalve raamistikus, piiramata poliitiliste parteide ja kandidaatide osalemist ning austades täielikult kõikide Venezuela kodanike poliitilisi õigusi; rõhutab, et selliste valimiste tulemusel sündiv seaduslik valitsus peab kiiresti lahendama praeguse majandus- ja sotsiaalkriisi Venezuelas ning tegutsema rahvusliku leppimise nimel;
8. tuletab meelde, et kõik rahvusvahelise üldsuse poolt vastu võetavad sanktsioonid peaksid olema sihipärased ja tagasipööratavad ning ei tohiks mingil viisil mõjuda kahjustavalt Venezuela elanikkonnale; peab õigeaks täpselt suunatud ja tühistamisvõimalusega lisasanktsioonide kiiret vastuvõtmist, samuti novembris 2017 kehtestatud relvaembargo; kordab, et need sanktsioonid on kehtestatud kõrgetele ametnikele inimõiguste raske rikkumise ning demokraatia ja õigusriigi kahjustamise eest Venezuelas, samuti 20. mail 2018. aastal ebaseaduslike valimiste korraldamise eest, mida rahvusvaheliselt ei tunnustatud ja mis toimusid ilma valimiste kuupäeva ja tingimusi kokku leppimata ning oludes, mis ei võimaldanud kõigi erakondade osalemist võrdsetel alustel; tuletab meelde võimalust laiendada sanktsioone kooskõlas

Euroopa Parlamendi varasemate resolutsioonidega isikutele, kes vastutavad suurema poliitilise, sotsiaalse, majandusliku ja humanitaarkriisi eest, eelkõige president Nicolás Madurole;

9. kordab, et isikud, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest, tuleb vastutusele võtta; toetab täielikult Venezuela režiimi ulatuslike kuritegude ja repressioonide eeluurimist Rahvusvahelise Kriminaalkohtu poolt ning kutsub ELi üles sellega seoses aktiivset rolli täitma; toetab täielikult ARO peasekretäri määratud sõltumatute rahvusvaheliste ekspertide tööühma ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku üleskutset luua Venezuela olukorra uurimiseks uurimiskomisjon ja suurendada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu rolli;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Venezuela Bolívari Vabariigi valitsusele ja rahvuskogule, Colombia Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi ja Peruu Vabariigi valitsusele ja parlamendile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele, Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile ja Lima rühmale.